

Nawoord

De eigenlijke basis voor dit proefschrift is jaren geleden gelegd, op een bankje naast het kasteel van Erice tijdens een zomerschool van Mayo Greenberg. Tijdens mijn werk in Vilspa zocht ik mogelijkheden om meer te doen met de SWS data. Na een zeer nuttig gesprek met de SWS P.I. Thijs de Graauw besloot ik de stoute schoenen aan te trekken en contact op te nemen met Professor Ewine van Dishoeck. Ik was verheugd over het enthousiasme en de openheid waarmee zij mijn verzoek ontving. In Erice kwamen we snel tot het besluit om samen aan een artikel over massieve jonge sterren te werken. Deze samenwerking mondde later uit in mijn werk voor het c2d team en nu in deze promotie.

Een proefschrift geschreven na meer dan 10 jaar predoc ervaring kent natuurlijk veel inspiratiebronnen. Er zijn dan ook teveel mensen die ik zou moeten noemen en voor wie ik mijn waardering moet uitspreken. Een aantal van hen wil ik hier onder de aandacht brengen, als groep of bij naam. Het ISO support team en het ISO LWS team op Rutherford en met name mijn kamergenoten Sarah en David. Het SIDT team plus aanhang en alle andere teams in Vilspa voor een paar zeer aangename jaren in Spanje. Bart die behalve een goed collega ook een plezierig huisgenoot was in het Casita. Alle ISO promovendi en postdocs waarvan ik meerdere nog regelmatig tegenkom op conferenties en werkbezoeken. Henrik waarmee ik in 1994 al door het Spaanse land fietste. Annemieke met wie ik heel veel ISO spectra heb bekeken. Mijn DIDAC collegae voor een fijne ISO post-mission tijd. Alle collegae in Groningen en Leiden en met name de leden van de astrochemistry en ISM groepen. De laatste jaren natuurlijk de leden van het c2d IRS team. Jes en Klaus die er altijd voor in waren om met mij uit eten te gaan en na te tafelen in de Burcht. Professor Thomas Henning, dankzij wie ik een tijd in Heidelberg heb kunnen werken. Jeroen, Sascha en de andere mensen op MPIA die gezorgd hebben dat ik daar met veel plezier heb gewerkt. De geldschietters, met name het LKBF, die het mij mogelijk maakten om naar conferenties te gaan en werkbezoeken naar het buitenland te maken. SRON, die mij de laatste jaren een werkplek verschaftte en mijn laatste promotiejaar gefinancierd heeft.

Ik kan natuurlijk niet eindigen zonder mijn vriendin en onze fantastische dochters te noemen. Claudia, Rosana en Marike zijn voor mij het belangrijkste wat er is. Rosana en Marike, het was altijd erg fijn om al die leuke verhalen en tekeningen via de e-mail te krijgen als ik weer eens op reis was naar Amerika, of een ander ver oord.